FRANCKESCHE
STIFTUNGEN

Alte Drucke

ANTO. DE BVTRIO || IN QVINQVE LIBROS DECRE=||TALIVM COMMENTARIA ... Summarijs ... Flori || de Sura Lugdunen[sis] ... || ... ||

... || SVPER PRIMA PARTE SECVNDI || DECRETALIVM. || CLARISSIMI IVRIS || VTRIVSQVE DOCTORIS DOMINI || Antonij de Butrio super Prima parte || secundi Decretalium accuratissime || excusa, ... || ... ||

Antonius <de Butrio>

Lugduni, 1532

De plus petitionibus. Rubrica.

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downladed and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150676

Visual Library

materia cū ſua hoc.c.ſatis eſt granatum:tractat etiam aliquid an et
que exceptiones poſſunt opponi poſt ſententiā quicquid dicit hic
15 ponam de except.c.j.vbi melius cadit ideo hic nō inſiſto. †Nunqd
autem petenti ex vi iuramenti de ſoluendo certa die obſtet ſpolia-
tionis exceptio tenet ſpecu.qđ nō alleg.de iureiuran.debitores:et
hoc ponit ſpecu.de peti.ꝛ poſ.§.j.verſi.quid ſi debitor.Hoc nō pla-
cet:quia iuramento cenſetur excepta legitima cā vt.l.pe.ff.ſi qs cau.
16 dic vt.ṡ.c.ij.¶†Uenio ad glo.ꝛ contra decre.op.videtur qđ datis
duabus mutuis petitionibus vna non ſuſpendat aliam. Sed ſup
vtriſqꝫ procedatur:ꝛ vnica ſententia terminentur:vt ſupra.c.ij.de
mu.peti.c.j.Glo.ſoluit ꝓſequendo duos caſus principales.Primꝰ
quando accumulanť iudicia a diuerſa parte vno deducente petito-
riū altero poſſeſſoriū.Secundus qñ accumulanť duo iudicia vtroqꝫ
deducente poſſeſſorium.¶Uenio ad primum dic ꝙ quādoqꝫ poſ-
ſeſſorium deducatur per viam agendi petitorium per viam excipiē-
di:ꝛ regulariter nō admittetur exceptio proprietatis.ff.de iudic.ſi
de iudi.C.de rei ven.ordinarij.de reſtitu.ſpolia.in literis cum ſi.de
hoc plenius dicam in.c.in literis.infra titu.ij. Quandoqꝫ vtrunqꝫ
deducitur per viam agendi.Et ſi primo intentať poſſeſſorium.Se-
cundo petitorium ſilet petitorium ab aduerſa parte attentatum ſi-
ue ſup eadem ſiue ſuper diuerſa re ſit intentatū:vt hic eſt caſus dum
modo opponať dependentia poſſeſſorij.Nam non oportet oppo-
nere de ſpoliatione:vt ſuper is eſt deductū. Si aūt primo intentať
ab vno petitorium.Secundo ab alio poſſeſſorium tunc ſi illa inten-
tanť ſuper diuerſis rebus proceditur ſup vtroqꝫ vt ſuper duabꝰ mu-
tuis petitionibus:vt.ṡ.titu.ij.ꝛ non ſilet petitorium primo inten-
tatum niſi cōuentus agens poſſeſſorio opponat de ſpoliatiōe ſi in-
tentať ſuper eadem re tunc dicit glo.qđ poſſeſſorium ſecundo inten
tatū facit ſilere petitoriū primo intentatū per que cōcludit glo.tan
tum debere eſſe agentem ſecundo poſſeſſorio:vt videat an agat ſup
diuerſis rebus:an ſup eadē ſi agat ſuper diuerſis ſibi expediat ma-
gis retinere rē ad quā agiť ꝑ aduerſariū ꝙ cōſequi ſuam excipiat de
ſpoliatiōe ſi magis ſibi ſit vtile cōſequi rem ſuā nō excipiat de expo
liatiōe ſed tantū agat vbi ſuper eadem vtilius eſt agat:ꝙ quod exci
piat:quia excipiendo cōſequeretur tantum repulſionem aduerſarij
ſed agendo conſequetur repulſionē ꝛ cōſecutionem rei.Idē no.Jo.
ij.q.ij.c.j.quid ſuper hoc tenuit Hoſtien.recitat hic Cal. que ſcribat
in.c.ex conqueſtione.j.de reſtitu.ſpoliato.vbi melius cadit.¶Ue-
nio ad ſecundum caſum quando duo iudicia poſſeſſoria ſimul accu
mulantur:ꝛ ſi intentantur ſuper diuerſis rebus ambo iudicia ſimul
ꝓcedunt vt hic niſi opponatur de ſpoliatione per viam exceptiōis
vt hic in ſi.Uideat ergo an magis ſibi expediat cōſequi rem vel re-
pellere.Ut primo caſu agat.Secundo excipiat ſecundum gloſſ.vt
dixi in proximo membro.Hoſtien.dicit quod has cauſas miſcendo
tutius eſſet primo excipere:ꝛ per hoc repelleret aduerſarium. Secū
do agere ꝛ per hoc cōſequeretur reſtitutionem rei:vt no.ṡ.c.cum di-
lectus.Jo.an.dicit quod ſi aduerſarius obmuteſceret verum dice-
ret Hoſtien.dictum Hoſtien.procedit ſecundum Cal.ꝛ Jo.de lig.
quando agitur petitorio:quia nil poſſet excipere. Quandoqꝫ pri-
mus agens poſſeſſorio:poſſeſſoriū deducit per viam actionis ꝛ exce
ptionis cōtra iudicium ſecūdo accumulatum:ꝛ dicit glo. qđ poteſt
quia id qđ eſt deductum per viam actionis poteſt deduci per viam
exceptionis cū ad diuerſos tendant fines.ff. de inoffic. teſtamen.l.
cōtra veterani.§.ſed impubere.de teſti.veniens.ꝛ.c. cū in tua.Quā-
doqꝫ vterqꝫ poſſeſſorium inducit in iudicio ꝛ per viam agendi:ꝛ per
viā excipiendi vt quia agit quis poſſeſſorio ꝛ reconuenitur poſſeſſo
rio agens primo excipit de ſpoliatione.dicit glo.quod exceptio re-
pellit actorem:ꝛ remanet conuentio ꝛ reconuentio inefficax.Quan
doqꝫ primus deducit ſpoliationem per viam agendi:ꝛ replicandi.
Secundus per viam excipiendi tantum ꝛ tunc primus auditur ſup
conuentione in poſſeſſorio:ꝛ repellitur ſecundus excipiens ꝛ agens
Idem tenuit dama.in ſuis alleg.j.q.huius ti.ꝛ ſpecu.in ti. de peti.ꝛ
poſ.poſt prin.ver.ſed pone ecce.ꝛ Hoſti.hic ꝛ Jo.an.dicit cōtra hic
ꝛ in.d.ver.ſed pone in addi.ſpec.quod ſtant excepti.ambe.ꝛ replica
tio non repellit:quia replicatio vt repellat exigitur quod detrahat
exceptioni qđ hic non reperitur.cum quilibet criminoſus quinimo
excōmunicatus admittatur excipiens.aut enim replicatio dirigiť
contra exceptionem:ꝛ ſic eſt in rem:ꝛ illi nihil detrahit:quia ſpolia
tionis exceptio non tollitur ſpoliationis replicatione.Aut contra
perſonam ꝛ nulla replicatio repellit quem ab excipiendo.de excep.
dilecti:nam tunc replicatio tollit:quando detrahit vt ſi excipis me
excōmunicatum replico me abſolutum vel appellaſſe ante ſentētiā
vel intolerabilem errorem expreſſiſſe:ꝛ ſi excipis de pacto de non pe
tendo replico furorem vel metum temporis facti pacti. Illa vero q̄
non afficiunt exceptionem:ſed perſonam vt vitium violenti:ꝛ ſimi
lia non obſtant debet enim annulare ſic replicatio exceptionem ſi-
cut exceptio actionem.ff.de exceptio.l.ij.de fo.compe.ex parte.h.de
quo in ſpecu.de excep.§.fina.per totum ꝛ de exceptio.a nobis.Non
obſtat ſecundum Joan.Cal.de adulte.intelleximus.de diuor.ſigni
ficaſti:quia ibi ſpeciale fauore matrimonij:vt periculum anime eui-
tetur.Uel ibi replicatio adulterij contra reum afficit exceptionem
ipſius:q2 verum eſt qđ cōmiſit adulterium:renuntiauit tacite iuri
queſito ex adulterio:ibi eniꝫ exceptio ſeu replicatio nō opponitur
cōtra perſonam qđ ptꝫ q2 ꝓbationes recipiuntur ſuper replicatio-
ne pendente exceptione qđ nō fieret ſi replicatio ꝑncipaliter contra
perſonam ꝓponeretur.de iudi.exhibita.Unde Cal.tenet opi.Jo.
que ptꝫ ꝑ finem decre.ſemper enim agens poſſeſſorio recuperāde cō
tra excipientē de ſpoliatione replicaret de ſua ſpoliatione vt ſic eū
repelleret qđ eſſet iniquum ꝛ cōtra mentē huius decre.ſm Joā.cal.
Uel dic qđ hic.hec delicta cōmittebātur circa diuerſa:ibi adulteria
reſpiciebant idē matrimoniū ꝛ illius iniuriā:ꝛ ſic recōpenſatiōe tol
luntur.Sic ꝛ cōtra agentē pluralē ſi opponatur de pluralitate repli
catur de pluralitate eiuſdē eccleſie:q2 idem eſt delictum in genere et
iniuriam eius eccleſie.Secus forte ſi beneficia eſſent in diuerſis.vt.j.
de excep.cum eccleſiaſtice.Hec omnia ꝓcedunt qñ primo accumula
tur petitorium.Secundo poſſeſſorium.Sed ſi ſimul cōcurrunt vnꝰ
velit ꝓponere petitoriū alter poſſeſſorium.Uin. hic tenuit qđ for-
te dirimatur.ff.de iudi.cum ambo:niſi allegetur recēs ſpoliatio vel
rixa de qua etiam tēpore feriato agi pōt vel niſi dicatur actio peri-
tura quo caſu ſufficit libellum porrigere ſecuta per executorem con
uentione.ꝛ hoc recitat ſpe.de peti.poſ.§.j.ver.ſed pone.puto quod
admittatur libellus ſuper poſſeſſorio repulſo petitorio:q2 ſi poſſeſ-
ſorium excludit petitorium inchoatum fortius inchoandum.de iu
reiuran.quēadmoduꝫ.ff.de his qui ſunt ſui vel alie.iur.l.patre.vbi
tamen actio eſſet tpe peritura in petitorio adhuc nō credo admittē
dum:q2 pōt reſtituendo euitare exceptionem niſi cōtēdat ipſum nō
ſpoliatum:quo caſu equum eſſet admitti vſqꝫ ad libelli porrectiōeꝫ
ff.de ferijs.l.j.ꝛ.ij.ꝛ in dicto.§.ſed pone habes materiaꝫ huius glo.
17 ¶†Querit glo.an petenti reſtitutionem poſſit opponi recōpen-
ſatio:dic qđ nō:q2 ſic indirecte admitteretur reconuentio.de excep.
cum inter.in ſi.ꝛ in momentanea poſſeſſione ceſſat reconuentio.C.
qui legi.perſo.l.vlti.Sed certe admittetur exceptio recōpenſatio-
nis:ita priuilegiata ſicut poſſeſſorium intentatum vt hic ꝓpria cō-
penſatio nō niſi forte ſpoliationes eſſent hic.ꝛ vide de recompenſa-
18 bili vt pecunia.¶†Ultimo an actio iudicati ſuper poſſeſſorio ha-
beat ꝑuilegium poſſeſſorij:remittit Jo.an.in ſpe.de reconuen.§.ij.
ver.quid ſi cōuenior.vbi cōcludit qđ ſic:q2 nō extinguitur ꝑma actio
nec eius effectus aut priuilegium per ſententiam.vt lege.j.C.de in-
19 di.et.l.aliā.ff.de noua.ꝛ de hoc eſt caſus.ṡ.de iudi.c.ſi.†dubitat hic
Cal.an cōſuetudine poſſit induci qđ intentato poſſeſſorio nō ſileat
petitorium ab aduerſa parte accumulatum ꝛ breuiter dicit quod ſic
q2 ſi pars non opponat tacite renuntiare poteſt huic priuilegio vt
dixi.ṡ.ergo ꝛ conſuetudine poteſt induci:q2 que pato poſſunt indu
ci poſſunt in cōſuetudinem transfundi.vt no.in ru.de decre.decuri.
lib.x.ꝛ no.de conſue.c.ij.lib.vj.ꝛ no.C.que ſit lon.conſuetu.l.ij.ꝛ hec
ſufficiant ꝛc. Antonius de butrio.

¶De plus petitionibus. Rubrica.

¶Quia plerunqꝫ in iudicijs plus petitur quam debeatur ideo ꝛc.
Hoſt.Item inter incidentes queſtiones proponit reꝰ quandoqꝫ qđ
actor plus petit ideo ꝛc.

1 ☞Petens plus quaꝫ ſibi debeatur qua pena punitur ꝛ quō qua
tuor modis dicitur quis plus petere.
2 Soluere promittens in certo loco poteſt alibi aliquando cōueniri
quam vbi ſolutio eſt deſtinata ſed tunc dānatur ad intereſſe inquā-
tum plus intererat ſoluere ibi quam alibi.
3 Debitum quibus caſibus poteſt peti ante tempus vt non duplicē-
tur inducie contra petentem.
4 Soluere promittens incerto loco poteſt cōueniri in loco domicilij
lꝫ nō poſſit in alio quā in loco deſtinate ſolutionis.
5 Iudicium an procedat vbi plus petitur an vero repellatur.
6 Petens debitum ante diem ſolutionis qđ incurrat penam vt du-
plicentur inducie debitori et nō cogatur litem excipere an ſuſpēda
tur iudicium in totum vt non ſequatur cōdemnatio an vero ſolum
quo ad executionis actum.
7 Debitori qđ inducie duplicentur ratiōe petitionis debiti ante tē-
pus ſolutionis an hoc ꝓcedat ſiue inducie ſicut hominis vel iuris.
8 Inducia tota an duplicetur ſi petatur in tempus inducie an ſolum
id qđ ſuper his eſt de inducijs puta ſi ad annum reſtant duo mēſes
qui ſuperſunt.
9 Petendo preciſe rem an indiſtincte quācunqꝫ petat qñ eſt in gene-
re debita cadat petens ante terminum in penam ꝑ quam debitori
inducie duplicantur de qua.nu.1.
10 Negari an poſſit totū propter partem falſam annexam vbi ſit poſi
tio vel datur libellus in quo plus petitur ſeu aliquod falſum anne-
ctitur vel non debitum.
11 Petens debitum ante tempus an deſiſtendo a lite euitet penam.
12 Petens plus debito ꝛ cautiones dolo exigens pro pluri priuatur
toto debito.
Fallit duobus caſibus.
13 Debitum petens vel plus ipſo debito olim priuabatur tota cauſa

ſed hodie debitori duplicãtur inducie cũ expenſarum cõdẽnatione.
14 Petens nõ plus debito qui tamẽ exigit cautionẽ per dolũ non pu
natur debito ſed punitur crimine ſtellionatus.
15 Petens plus debito ⁊ cautionem pro pluri exigens nõ ex dolo ſed
temeritate punitur tantum in expenſis.
16 Petens plus debito qꝺ puniatur in triplum expenſarum condem
natione iure ciuili vbi reus aliqꝺ patitur damnũ an hoc procedat
iure canonico.
17 Si petatur plus in vno iudicio quomodo agi non poteſt in alio in
ditio cõditione.c.j.de plus pet.
18 Compenſatio quomodo poſſit fieri vbi plus petit actor et re⁹ plus
negat vt non dicatur actor incurrere penam priuationis debiti et
expenſarum condemnationis.

1 Conſilium. ¶ †Ponit quatuor modos plus petendi ⁊ ſuas ponit pe
nas.ſcꝺa ibi.Te quoq;. ¶ Not.quatuor modos pl⁹
2 petẽdi ⁊ penas in tex.expreſſas. ¶ †Not.ij.qꝺ alibi
quam vbi deſtinata eſt ſolutio aliqñ põt res peti:ſed
tunc damnat̃ ad intereſſe inquantũ plus intererat
ſoluere ibi quã alibi de quo.de offi.delega.p ret.g.cetera clara ſunt.
3 ¶ †Oppo.qꝺ cõſilium ſit puidentie ante tempus petere.C.de iu
re do.l.vbi dicit regulariter nõ eſt ſanum cõſiliũ ante temp⁹ petere.
Fallit qñ petitur ante ꝓpter inopiam debitoris.vt.d.l.vbi fallit.ſe
cundo in debitore fugiẽte.l.an ꝓtor.§.ſi debitorẽ.de his que in frau.
cre.Item vbi agitur vt interponatur cautio a ſuſpecto.ff.qui ſatiſ.
cog.l.ſi fideiuſſor.§.ſi.ff.de iudi.in omnibus.de pig.l.grege.§.pe.et
in aliis caſibus qui ex diuerſis iuribus colligi poſſint ſm Hoſtien.
4 ¶ †Oppo.qꝺ alibi cõueniri nõ poſſit niſi vbi cõuenit ſoluere.ff.de
ac.⁊ ob.l.cõtraxiſſe.Sol.immo põt cõueniri in loco domicilij.de fo
5 ro cõpe.dilecti. ¶ †Quero an ꝓcedat iudiciũ vbi plus petit an re
pellatur:dicit Jo.an.qꝺ ſolo vno caſu ꝓcedat.ſ.quando plus petit̃
loco alias nõ ſm Hoſ.al's poſſet facere qꝺ nunq̃ ſolueret qꝺ intelli
ge poſt lapſum terminũ.vide in ſpe.de fru.⁊ intereſ.§.pe.ver.vt hic
articulus ibi ponit materiã.de eo qꝺ cer.loco.de quo.ſ.de offi.dele
6 ga.p.⁊.g. ¶ †Quero q̃ litera dicit qꝺ duplicantur inducie cõtra pe
tentem ante diem ⁊ nõ cogitur litẽ excipere:an ſuſpendatur iudiciũ
in totũ vt nõ ſequatur ꝯdemnatio:an ſolũ quo ad actũ executiõis.
Quidã dicunt qꝺ litem etiam ceptam ⁊ qꝺ plus etiã ſi ſit cõte.ipam
nõ tenetur ꝓſequi cõuentus:⁊ ſic differtur vſq; ad aduentum dupli
catarum induciarum:immo plus dicunt qꝺ ſtatim cum conſtat de
bitum ante tempus petitum abſoluet iudex debitorem ab inſtãtia
iudicij.ar.ff.de peti.here.l.qꝺ ſi in diem.Inno.cõcludit ⁊ Hoſti.qꝺ
qñq; opponitur exceptio declinatoria nõ ſolũ differẽs ſolutionem
Sed que cõcludit ad inſtantiã:vt q̃ opponitur pactũ factũ de non
cõueniendo ante talem diem ⁊ opponitur ante lit.cõte.vt dꝫ ⁊ põt.
Talis impedit iudicij exercitiũ:⁊ cõſequenter etiã differtur vſq; ad
actum executionis nec ſequitur cõdẽnatoria . Quandoq; opponit̃
dilatoria ſolutionis ante lit.cõte.partium voluntate:q̃ aliter non
põt ante.vt.C.de ꝓba.exceptionẽ.⁊ idem.inſti.de actio.§.tempora
les.⁊.§.hodie.Idem puto ſi a primordio obligationis fuit oppoſi
ta dies:q̃ tunc agens videt̃ exceptionẽ deduxiſſe.Unde hoc patefa
cto iudici ante lit.cõte.ꝓcederet qꝺ eſt dictum ad hoc patefacto iu
dici ante lit.cõte.ꝓcederet qꝺ eſt dictum ad hoc qꝺ no.de exce.paſto
ralis.poſt Inno.⁊ qꝺ no.in.l.eum qui ita.§.j.ff.de verb.obli.p Bar
to.⁊ in.l.lecta.ff.ſi cer.peta.Qñq; opponit̃ dilatoria ſolutiõis poſt
lit.cõte.⁊ ſunt opi.Dicunt qꝺ ex quo cõſtat de debito in diem cõdẽ
nare dꝫ iudex debitorẽ:predictis tamẽ penis creditori et petitori ꝑ
ſua temeritate ipoſitis.ff.de iudi.l.de qua re.ff.ad.l.acquil.l.in lege
aquil.ff.de fur.l.quidem.nõ ob.ff.de peti.here.l.qꝺ ſi in diem:q̃ nõ
agebat ibi ad debitum ſoluendum:ſed ad cautionẽ ꝓſtandaꝫ in qua
bene fit ꝯdemnatio.ff.de iudi.l.in omnib⁹:vel illud ideo eſt:quia pe
titio hereditatis nõ cõpetit cõtra debitorem in diem cum nec ꝓ he
rede nec ꝓ poſſeſſore poſſideat.Sed actio ex mutuo et ſimiles bene
cõpetunt cõtra debitorem in diem:lꝫ creditor q ante diem agit ma
7 le agat.ff.qñ di.le.vſu.de.l.j.ad ſi.ſm Inno.⁊ Hoſti. ¶ †Quero an
inquantum litera dicit inducias duplicari hoc ꝓcedat ſiue inducie
ſint hominis ſiue iuris:dicunt q̃dam qꝺ ſic per tex.inſti.de excep.§.
ſed hodie.exemplum in tempore dato pecunie conſtitute vel dotis
vel cõdemnationis.C.de rei vxo.act.l.vna.§.cum autem.ff.de cõſti
tu.pec.l.ꝓmiſſor ſtichi.§.ſi ſine die.ff.de re iudi.l.iiij.§.cõdẽnatum.
8 cum ſi. ¶ †Quero.an inducia tota duplicetur ſi petatur.j.tempus
inducie:an ſolum id qꝺ ſuper his eſt de inducijs:puta ſi ad annũ re
ſtant duo menſes qui ſuperſunt:dic qꝺ duplicabitur totus ann⁹ nõ
9 ſolum id quod ſupereſt quicquid tenuit Fran.ſm Jo.an. ¶ †Que
ro an indiſtincte petendo preciſe rem quẽcunq; petat quando eſt in
genere debita cadat in hanc penam.dicunt doc.qꝺ ſic:etiã ſi ſit me
diocris:q̃ liberatur ſoluendo minimum.ff.de le.in.l.minimus.in
mutuo autem eque bonum venit:⁊ ſi nihil caueatur.ff.ſi cer.pe.l.cũ
quid.Si vero generi aliqua qualitas ineſt:vt q̃ promiſiſti hominẽ
artificem plus peto petendo optimum:ſed non petendo mediocrẽ
10 cum talis debeatur.ff.de edi.edic.l.ſciẽdũ.ſm Pe.⁊ Ab. ¶ †Que

ro de queſtione vulgari aduocatorũ:an ſi fiat poſitio vel porrigatur
libellus in quo plus petitur vel aliquid falſum annectitur:an totũ
poſſit negari ꝓpter partem annexam falſam vel nõ debitam.Spe.
in titu.depoſiti.§.vij.ver.xj.dicit qꝺ ſi poſitio ponitur vniuerſaliter
ſi in parte eſt falſa põt tota negari:vel vniuerſaliter negari vt eſt po
ſita nec dicitur in qualibet particulari negata:ſed ſolum copulam ⁊
aſſotiationem vt ſi ponis me eſſe aſinum ⁊ hominem poſſuꝫ me ne
gare eſſe aſinum ⁊ hominem.ix.diſti.ſi ad ſacras.l.is qui ducenta.§.
vtrum.ff.de re.du.de hereticis.fraternitatis . Idem dicit ſi poſitio
ſiat qualificate.vt ſi dicis qꝺ hodie comedi in eccleſia.ſi dicat pono
qꝺ percuſſiſti talem clericum letaliter in capite:ſi percuſſerim nõ in
capite ⁊ letaliter vel nõ letaliter ⁊ in capite poſſum negare me ꝑcuſ
ſiſſe in capite ⁊ letaliter.ideo debet diſtingui ⁊ diſtincte ponere.cau
tum eſt tamen qꝺ negetur vt ponitur:ſed dicit qꝺ hodie poſitiones
debent per iudiceꝫ diſtingui:⁊ diſtinctim ad quodlibet reſponderi
vt in.c.ad hec.de teſti.⁊ hodie.c.preſentium.de teſti.lib.vj.Dicit ta
men ibi ⁊ notabiliter qꝺ ſi aliqd in poſſeſſione ponatur principali
ter ⁊ aliud demonſtratiue qꝺ reſponſio etiam affirmando in dubio
debet referri ad principaliter poſitum.Ideo dicit qꝺ ſi volo proba
re qꝺ mutuaui.x.t.defuncto.pono ſic dico qꝺ.x.mutuaui.t.cuius tu
es heres:ſi illud ſimpliciter cõfitearis:videris ſolũ de mutuo confi
teri:nõ autem qꝺ ſis heres defuncti:q̃ illud videtur dictum demon
ſtratiue:non autem ponendo vel affirmando.ff.de cõdi.⁊ de.l.cum
tale.§.falſa.cum ſi.Jo.an.iſtis aſſentit dummõ poſitio non reddat̃
implicita quo caſu cogenda eſt pars ad illam ſigillatim exponẽdã
⁊ ibi declarat qñ dicatur implicita.Ipſe autem in ti.de lit.cõte.§.j.
in princi.ſuper forma libelli dicit totam poſitionem ⁊ libellum ali
qua annexione falſitatis poſſe in totũ negari.Idẽ recitat Bar.ad
uocatos tenere.in.l.j.§.ſi ſtipulanti.ff.de verb.ob.qꝺ ipſe reprobat:
q̃ in iudicio interrogatorio intelligitur de qualibet ei⁹ parte:⁊ ſic
in reſpõſione illa intelligitur de toto ⁊ qualibet eius parte.ff.de ex
cep.rei iudi.l.ſi qs cum totum.cum glo.de ver.ſig.l.ſi pupillus.§.ſi.
all'.ff.de leg.ij.qui ſoliduꝫ.in prin.vbi dicit expreſſum ibi petens ſo
lidum in parte que debetur aduerſarium cõſtituit in mora non põt
ergo ratione partis negari totum:que dicit vera qñ poſitio cõtinet
aliqꝺ falſum in quantitate ſummarie vel parte rei . Secus ſi ponat
aliquid falſum in qualitate rei vt dico qꝺ ꝓmiſiſti pure ſi fuerit ad
diem vel ſub cõditione tota põt negari:q̃ alia res eſt ſm Bart.quo
caſu ꝓcedit dictũ ſpe.dicit tamẽ Bar.in.d.l.q ſolidũ qꝺ ſi petis ſoli
dum cum ſola pars debeatur iuſtam habeo cauſam litigandi ſuper
11 toto vt excuſet a cõdemnatione expenſarum. ¶ †Quero cum gloſ.
an deſiſtendo a lite euitet penã.gl.qꝺ ſic.all'.l.j.C.e.Scꝺo vſq; ad qꝺ
tempus poſſit deſiſtere.glo.arguit vſq; ad lit.cõte.C.e.ti.l.vna iun
cta.l.amplius.rẽ ra.ha.In ꝯtra.arguit qꝺ vſq; ad ſniam.vt.l.papi.
§.meminiſſe.ff.de inoffi.teſt.cum ſi.Glo.eligit qꝺ vſq; ad lit.cõteſt.
poſſit deſiſtere vt euitet penam.Dic qꝺ deſiſtere põt ante lit.cõteſt.
⁊ ante factas expenſas.Si enim ante lit.cõte.aliquas reus propter
hoc feciſſet expenſas eſſet iniquum ⁊ iniuſtum nõ teneri illũ qui fe
cit fieri expenſas.Unde dicit Hoſti.qꝺ licet ante lit.cõteſt.deſiſtere
poſſet:tenetur tamen ad intereſſe aduerſario:ſed qꝺ ſit nõ obſt.iura
all'.qꝺ vſq; ad ſniam:q̃ alio caſu loquuntur vt colligitur ex no.ſ.de
12 foro cõpe.ſi diligenti. ¶ †Oppo.qꝺ careat toto debito.vt.l.j.C.co.
Solu.cõtra loquitur in exigente cautionẽ per dolum de pluri:⁊ pl⁹
petente hic in petente tñ plus ⁊ cautione non exigente vnde ille vt
plus peccans punitur in toto debito exceptis duobus caſibus ibi
poſitis.Primus qñ ante lit.conte.confitetur veritatẽ.Secund⁹ qñ
per trãſactionẽ cautio de pluri eſt emiſſa vbi tñ cõfitetur.Docto.di
cunt hic qꝺ damnatur in expẽſis lꝫ nõ perdat debituꝫ. Alius caſus
eſt qñ reus cõfitetur ſe totum debere vt ibi.in fine:⁊ ſic ſunt tres ca
ſus.Idem ſi cõfitetur poſt lit.cõteſta.actor veritatẽ reo acceptante
confeſſionem.Secus ſi velit ꝓbare per teſtes vel inſtrumenta: q̃ ex
hoc nõ euitat actor penã:q̃ cõfiteatur poſt lit.cõte.⁊ in hoc eſt diffe
rentia:an cõfiteatur ante lit.cõteſt.an poſtea:⁊ ſic ꝓcedunt illa iura
ſm Cy.Bar.ibi tenet qꝺ etiã ſi poſt lit.cõte.cõfiteatur euitat penaꝫ
q̃ exigitur litera ad penã qꝺ cõicatur:ille autẽ q cõfitetur nõ cõuin
citur:ſed ſe ipm cõuincit ſm Bar.dixi in cautione exigi dolũ: q̃ nõ
ſufficit qꝺ reus obtineat debitũ fuiſſe minus.vt ibi no.Cy.lꝫ gl.ſen
tiat cõtra:q̃ per hoc nõ apparet eũ doloſe in plus cautionẽ exegiſſe
⁊ petijſſe.all'.inſti.de actio.§.tripli.⁊.§.preterea.in auten.de defen.
13 ciui.§.iudicare.⁊.l.quoties.§.q dolo.ff.de ꝓba. ¶ †Oppo.qꝺ pu
niatur in tota cauſa plus petens.inſti.de actio.§.ſi qs agens . Sol.
dicit glo.qꝺ olim puniebatur in tota cauſa:hodie anteꝫ punitur in
expenſis:⁊ inducie duplicantur vt hic.inſti.de actio.§.ſed hodie et
ſi re cauſa vel loco plus ſit petitum et reus patiatur aliqꝺ damnum
in triplum punitur.inſti.de actio.§.tripli ſcꝺm gl.⁊ vltra hoc in ex
penſis damnatur vt hic.Cõclude ſm Bar.qñq; qs per dolum exi
git cautionem in pluri:et plus per dolum petit ⁊ punitur in triplo
expenſarum.⁊ perdit debitum.vt in.§.tripli.hodie puniũtur in tri
14 plum.†Quandoq; qs in plus exigit cautionem per dolum:non ta
men plus petit ⁊ non punitur in debito:ſed punitur crimine ſtellio
natus:ſi dolus ille in aliam ſpeciem delicti non cadit.vt.l.j.⁊.ij.ff.de
cri.ſtell.

5 exi.ſtel.†Quandoqꝫ qs non exibit cautionem pluris per dolū:nec
per dolum plus petit:ſed ex temeritate:⁊ tunc punitur in expenſis
16 tantum.ff.de iudi.l.eum quem.†Inquantum dixi puniri in triplo
plus petentem per.§.tripli.non placet hoc docto.per hanc decret.
de iure canonico:qꝛ tales pene nō habent locū in foro canonico .de
dolo.c.j.qꝛ ſi hoc intellexiſſet expreſſiſſet.de deci.ad audientiā.Itē
illa eſt pena ſportularū:ille nō pſtantur in foro canonico.de vi.⁊ ho
ne.cle.cum ab omni.nō eſt ergo qđ poſſit triplicari.de conſti.cuꝫ ac
ceſſiſſent.l.lutius.§.impuberem.de le.ij.ſm Inno.⁊ Hoſti.⁊ Pe.⁊
Ab.per que patet qđ vbi ex ꝯſuetudine in foro ciuili nō preſtantur
ſportule nō hꝫ locum illum pena.Inquantum dixi penam imponi
hoc intellige niſi petatur reſtitutio ratione minoris etatis vel fauo
re eccleſie:hoc intellige qñ nō eſt in dolo vt.l.auxilium.ff.de minori.
vel quando nō deliqt eccleſia.i.conuentus.vt no.de or.co.c.ij.Item
hoc eſt verum niſi reſtituatur ex clauſula generali: vt qꝛ plus petijt
lapſus errore ꝓbabili vt ſi petebat totum teſtamentū ex legato cuiꝰ
pars erat adempta in codicillis de qbus actor ignorabat ſm Ioā.
an.glo.vlti.declarat per exempla qñ dicatur qs plus petere:altero
ex quatuor modis hic poſitis.Inquantum dicit quem plus petere
ſi preciſe petat rem alternatiue cum alia debitam.Intellige hoc ve
rum etiam ſi petat qđ eſt vilius vt dicit hic Fran.⁊ ptꝫ inſti.de acti.
17 §.preterea ſm Io.an.¶†Quero plus petitum eſt in vno iudicio
ius agere in alio cōditione ex hac decre.potes ne.Spe.qđ nō:qꝛ cō
tinentia cauſe diuidi nō poteſt.C.de iudi.l.nulli.collectarius dicit
qđ ſi feratur ſententia in primo iudicio agetur in ſecundo .Sed di
cit Io.de lig.qđ ſi ponderetur lata ſnia in primo iudicio nō eſt opꝰ
nouo iudicio ſed agi poteſt ad executionem quocunqꝫ iudice ſuper
hoc poteſtatem habente nec agetur conditione huius capituli pu
to qđ ſi ſuper expenſis finita lite nō poſſit agi:nec ea pendente coraꝫ
eo per.l.terminato.C.de fructi.⁊ litis expen . Si agitur ad intereſſe
idem:qꝛ illud venit iudicis officio.de duplicatione induciarum ꝓ
cederet dictum Io.de lig. Inquantum autē peteretur vt caderet a
debito:vt qꝛ exegiſſet cautionem in plus ⁊ petijſſet dicit qđ agi pōt
officio iudicis ⁊ etiam conditione ex.l.j.⁊ vtraqꝫ practica eſt bona vt
l.ſi.ff.de rei vendi.⁊ hoc dicit Bar.in.d.l.j.alleg.ſimile in auten. iteꝫ
ſi poſſeſſor.C.q po.in pig.ha.pendente tamen lite ſuper vno princi
paliter petito nō credo qđ in alio iudicio agi poſſit:qꝛ vna ad alte
18 ram eſt preiudicialis.†Quid ſi actor plus petit.reus plus negat q
dam qđ fiet compenſatio hinc ⁊ inde.de adul.c.pe.⁊ vlti.Ioā.de li
gna.dicit qđ reus nullaꝫ incurrit penam:qꝛ poteſt ſimpliciter nega
re naturam ⁊ petitum:qꝛ licet re vera minus debent includitur ſub
maiori ſumma:⁊ lꝫ ſimpliciter negare.vt no.de lit.cōteſt.c.j.⁊ qꝛ cō
ſtitutio hec penalis ergo non extendenda .Hoc pendet ab eo quod
dixi ſupra.tamen puto qđ prout agitur de pena expenſarum cōpen
ſetur:quia vterqꝫ litigauit temere et fiet ad ratam compenſatio per
no.de dolo finem.quo ad alias penas procedit dictum Ioan.de lig.
et hec ſufficiant.

¶De cauſa poſſeſſionis ⁊ proprietatis. Rubrica.

¶Poſt tractatum de ordine cognitionum :quia dubitari poſſet
quis ordo ſeruari debeat cuꝫ queſtio poſſeſſionis ⁊ proprietatis ab
eodē vel diuerſis ꝓponuntur ideo ⁊c.ſm Hoſ.repetit in cle. Anto.

1 ¶Poſſeſſionis ⁊ proprietatis queſtio lꝫ quo ad ſe ſint ſeparate
qꝛ tamen concurrunt ad ſubiectum ideꝫ reſpectu rei dicuntur habe
re cōnexitatem ⁊ etiam quia ex vna operatur via ad deciſionem alte
rius debent corā eodē iudice tractari ratione cōnexitatis.nu.7.
2 Poſſeſſoria queſtio appellatur momentanea.
3 Sententia ferri non debet contra partem inauditam et ſine cogni
tione cauſe vel ordine debito non ſeruato ⁊ qualiter intelligatur cō
tra partem inauditam.nu.8.
4 Proprietatis ⁊ poſſeſſionis queſtio poteſt coram diuerſis iudicibꝰ
tractari ratione incompaſſibilitatis aut diuerſitatis fori.
5 An iurium incorporalium ſit dare quaſi poſſeſſionem que annecta
tur immediate iuri vt ſubiecto.
6 Poſſeſſio quare dicatur quandoqꝫ momentanea.
7 Poſſeſſio nil habet cōmune cum proprietate reſpectu idemptita
tis ſubiecti.

SUſceptis. Pro caſu petebat hic actor qđ
abſens condemnetur in vtroqꝫ
iudicio aut propter cauſam proprietatis vni cōmit
teret alteri cām poſſeſſionis: qꝛ hic denegat vtrūqꝫ.
Uel ſm abbatem.Primo petijt primum ⁊ repulſus.
Secundo petijt ſecundū ⁊ iterato fuit repulſus.ſcđa
1 ibi.Neqꝫ nos.¶†Nota primo queſtionem proprietatis ⁊ poſſeſſio
nis licet quo ad ſe ſint ſeparate qꝛ tamen concurrunt ad ſubiectum
idem reſpectu rei dicuntur habere connexitatem et etiam:qꝛ ex vna
aperitur via ad alterius deciſionem debent coram eodeꝫ iudice tra
ctari ⁊ ſic cauſarum connexitas requirit cognitionem eiuſdem iudi
2 cis adeo qđ opponi pōt ne diuerſis iudicibus cōmittantur. †Secū
do nota qđ queſtio poſſeſſoria appellatur queſtio momentanea: qꝛ
apta eſt breuem inducere effectum:ſi queſtio proprietatis intente
3 tur.¶†No.ij.ſniam nō debere ferri cōtra partem inauditam ⁊ ſine
4 cauſe cognitione vel ordine debito non ſeruato.¶†Oppo.qđ cau
ſa poſ.⁊ proprie.tractetur corā diuerſis iudicibus.de iudi.c.ſi.dic il
5 lud operatur fori diuerſitas vel incompaſſibilitas . ¶†Quero an
incorporalium iurium ſit dare quaſi poſſeſſionem que annectaẜ im
mediate iuri vt ſubiecto.Inno.dicit hic qđ incorporaliuꝫ nō datur
nec vera poſſeſſio nec quaſi ſine realitate iuris:⁊ ſic nō cōcurrente iu
re.Ideo ſi eſt canonicus poſſidet vel quaſi poſſidet ius canonicale:
ſi patronus quaſi poſſidet iuſpatronatus:ſi habet ius epiſcopale il
lud quaſi poſſidet ſecus ſi nō habet:qꝛ ſi nō ſunt nec quaſi poſſideri
poſſunt cum qualitas nō poſſit eſſe abſqꝫ ſubiecto.Ideo ipſuꝫ ius
nō quaſi poſſidetur:⁊ ſi dicatur imo:qꝛ quotidie videamus dari poſ
ſeſſionem vel quaſi iuris eligendi ⁊ ꝑ illa agi abſqꝫ proprietate:⁊ ſic
ſingulis reſpōdet qđ ius non poſſideẜ vel quaſi:ſed bene poſſidetur
vmbra iuris ratione exercitij vel ratione actus vt talis eſt in poſſeſ
ſione exercendi iura epalia:vel talis eſt in poſſeſſione vtendi iure eli
gendi:vel iudicandi.vel vtendi iure talis ſeruitutis vel huius ſi.Iō
ſi inuenitur alicubi qđ aliqs ſit in quaſi poſſeſſione iuris.expone.i.
exercendi tale ius vel ea que ptinent ad illud ius.Alij dicunt qđ me
lius dicitur tales eſſe in poſſeſſione eligendi vel iudicandi quam di
catur talis eſt in poſſeſſione exercendi hec iura:nam pōt qs habere
poſſeſſionem alicuius iuris quāuis non habeat illud ius:⁊ ſi dicaẜ
quomodo ergo erit poſſeſſio iuris ſine ſubiecto iuris:dic qđ ſubie
ctum erit ipſum ius qđ lꝫ nō ſit penes eum tamē eſt penes aliquem
⁊ qꝛ ſi nullꝰ habeat:ſufficit qđ ſit in habitu:ſi nō in actu ſm Inno.⁊
Hoſti.Inno.j.de reſti.ſpo.in literis.reſtringit primam opi.ad ius
perſonale vt nō ſit dare quaſi poſſeſſionē ſine iure in gloſ.j.in ſi.et ſi
vis latiſſime videre pro ⁊ cōtra.vide in ſpe.de reſti.ſpo.§.nunc dica
mus.ver.ſed ſi aliqs per Cy.in.l.ſi certis annis.C.de pac.⁊ in.c.que
relam.de elec.⁊ vide qđ no.de cenſi.peruenit.⁊ qđ pleniſſime dixi in
c.ſi.de cauſa poſ.puto ſi cōſideratur ſubiectum immediatum poſſeſ
ſionem vel quaſi:ipſa nō eſt penes ꝓprietatem iuris:qꝛ ſicut poſſeſ
ſio non eſt penes dñm vt qualitas.Sed penes rem poſſeſſiuā ſic nec
quaſi poſſeſſio penes ius ſed penes actum vel exercitium pretextu
iuris.Ideo ſiue habeat ius ſiue non:ipſum ius non poſſidetur im
mediate.Sed actus ratione iuris.Sed attētata cauſa mediata ipm
ius poſſideri dicitur vel quaſi ſiue ſit ſiue nō ſit:qꝛ actus ille poſſide
tur ratione iuris exiſtentis vel qui pretenditur:ideo oportet vtēteꝫ
vti vt pro iure vt acquirat vel poſſideat ⁊ ſic patienter pati vt ꝑ iu
re.arg.l.j.⁊.ij.de ſerui.⁊ qđ no.in.l.j.§.hoc interdictū.ff.de iti.actuqꝫ
pri.⁊ qđ no.de cauſa poſ.cum eccleſia.de offi.or.cōquerente per In
6 no.de poſtu.pre.bone.ij.⁊ de elec.q̄relam.¶†Uenio ad gloſ.glo.j.
querit quare dicitur momēti eſt clara:qꝛ durat per momentū.Hoſ.
dicit qđ apta eſt tm̄ per momentū durare:⁊ ſic eſt momēti aptitudi
ne tantum.⁊ non actu vt lex acquil.dicitur penalis aptitudine ⁊ nō
ſemper actu:qꝛ nō ſemper penalis eſt.inſt.ad.l.acquil.§.his autem
Hoſtiē.nam momentum eſt.x.pars puncti.Conſtat autem qđ plus
quandoqꝫ eſt duratura quandoqꝫ tamen momentum ſumitur ꝓ vi
gore vel efficacie.xi.diſ.cōſuetudine.de offi.delega.c.ſi.de offic.or.c.
ordinarij.in ſi.lib.vj.Per hoc glo.dicit qđ ab illa nō appellatur.alẜ.
ij.q.vj.ſint quorū.verſi de poſſeſſione.dic vt ibi.⁊ de reſti.ſpo.cuꝫ ad
7 ſedem.vbi plena glo.¶†Oppo.ij.glo.qđ nullam habeant cōnexi
tatem cauſa poſſeſſionis ⁊ ꝓprietatis.ff.de acqren.poſ.l. naturali
ter.§.nihil.⁊.l.permiſceri.dic ſm glo.qđ lꝫ in ſe cōſiderate nihil ha
beant cōmune reſpectu idēptitatis ſubiecti poſſunt dici aliqualiter
coniuncte.Item ratione facilioris deciſionis:qꝛ vnius deciſio qñqꝫ
dependet ab alia.vt.C.de rei.ven.l.ordinarij.⁊ de interdi.l.certi.et
exponit glo.in vno eodēqꝫ iudicio.j.coram eodem iudice ⁊ ſic expo
ſuit aduertens ad literam antiquam:⁊ non aduertens ad nouaꝫ:q̄
mutata eſt.Non ob.c.ſi.vt dixi.in tex.vel illud operatur incompaſ
ſibilitas cauſarum.vbi eodem iudicio accumulari non poſſunt.Sꝫ
eo finito coram eodem iudice tractari oportet:ſi tamen pars oppo
nat.vt no.in.d.l.nulli.C.de iudi.⁊ ex hoc videtur effectus vltra pro
uiſionem.c.ſi.de reſcrip.⁊.c.diſpendia.eo.titu.lib.vj.⁊ procedit ſiue
intentetur ab eadem parte ſiue a diuerſa.Cy.tamen poſt pe.in.d.l.
nulli.tenet qđ finita cauſa pōt agi coram diuerſis : qꝛ nihil impedit
ſcđm eum:ſed certe ſcđm hanc opi.modica erit prouiſio:qꝛ etiam in
penitus diuerſa non poſſet eodem inſtanti.vt in dicto.c.ſi.⁊.d.c.diſ
pendia.Ideo Bar.tenet qđ etiam finito iudicio nō poſſit coraꝫ di
uerſis iudicibus tractari per.l.j.ff.de quibus rebus ad eum iudi.ea.
8 ¶†Oppo.qđ cōtra inauditam partem poſſit queſtio determinari
vt lit.nō conte.quoniā.§.ſi ſuper.⁊.§.in alijs.Sol.contra inauditaꝫ
partem poteſt intelligi multipliciter.Uno modo.i.lit.conte.⁊ tunc
non proceditur ad diffinitiuam:ſed bene ad miſſionem in poſſeſſio
ne ſecundo modo contra inauditam parteꝫ.i.ſine cauſe cognitione
⁊ dic eodem modo qđ ad diffinitiuam procedi non poteſt. Sed ſic
ad miſſionem ſalua queſtione proprietatis.Tertio modo cōtra in
auditam id eſt non citatam:⁊ tunc ad neutrum procedi poteſt:⁊ qli
bet eſt bona. Anto.de but.